

Dröjsmål med behandlingen av ansökan om medborgarskap

KLAGOMÅL

Klaganden har tillställt 6.1.2025 justitiekanslersämbetet ett klagomål som gäller Migrationsverkets förfarande. Klaganden kritiserar fördröjning i behandlingen av ansökan om medborgarskap. Klaganden har ansökt om medborgarskap 18.3.2023. Han har inte fått ett beslut vid tidpunkten för klagomålet. Den beräknade behandlingstiden har ändrats flera gånger från 18 månader till 31 månader.

UTREDNING

Migrationsverket har 11.6.2025 lämnat den utredning som jag begärt. Utredningen bifogas klaganden till kännedom.

AVGÖRANDE

Tillämpade rättsnormer

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Enligt 23 § i förvaltningslagen (434/2003) ska ett ärende behandlas utan ogrundat dröjsmål. En myndighet ska på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider.

Enligt motiveringen till 23 § i förvaltningslagen ([RP 72/2002 rd](#), s. 81) kan det inte krävas att uppskattningen ska vara absolut tillförlitlig. Behandlingen av en ansökan kan fördröjas om ärendet är komplicerat eller om omständigheterna förändras under behandlingens gång. Det måste också beaktas att behandlingen kan fördröjas på grund av en parts eget förfarande, till exempel om parten inte är samarbetsvillig eller om ärenden görs stridiga. Om man blir tvungen att göra avkall på en framförd uppskattning på grund av orsaker som kommer fram senare, kan parten be myndigheten ge en ny uppskattning. Samtidigt ska parten underrättas om orsaken till fördröjningen. Den uppskattning som ges om behandlingstiden skall dock inte utan orsak vara längre än den förmodade behandlingstiden.

Utredning

Enligt Migrationsverkets utredning lämnade klaganden in en elektronisk medborgarskapsansökan 18.3.2023 och styrkte sin identitet 29.3.2023. I samband med anhängiggörandet antecknades det att klaganden är företagare och har därför gjort fler resor än vanligt. På basis av detta styrdes ansökan till II-korgen i UMA. Korgen är avsedd för ansökningar som kräver närmare utredning. Klagandens ansökan togs upp till behandling 28.1.2025 och avgjordes 29.1.2025. Handläggningen av klagandens medborgarskapsansökan tog cirka ett år och tio månader. Medborgarskapsansökan väntade i kö nästan hela handläggningstiden innan den togs upp till behandling.

Enligt Migrationsverkets utredning frågade klaganden efter sin ansökan i september 2024 och i december 2024. Migrationsverket uppgav den förväntade behandlingstiden vara 18–19 månader den första gången och 25 månader den andra gången. I december 2024 och i januari 2025 frågade klaganden varför behandlingen har dragit ut på tiden. Migrationsverket svarade i januari 2025, och klaganden uppmanades lämna in de två senaste resultaträkningarna och balansräkningarna för sitt företag och rapportera sina utlandsresor.

Migrationsverket konstaterar att det sköter den interna arbetsfördelningen med ett så kallat korgsystem. Fördelningen av ansökningar till olika korgar främjar sökandenas likabehandling eftersom ansökningar av samma typ styrs till samma korg. Utgångspunkten är därmed att behandlingstiden för en viss ansökan är jämförbar med behandlingstiden för andra ansökningar av samma typ. Ansökningar som kräver närmare utredning styrs till korgar som är avsedda för ärenden där närmare utredning krävs. Behandlingstiden för dessa ansökningar är längre, eftersom handläggningen kräver till större del manuellt arbete och skaffande av tilläggsutredningar.

Enligt Migrationsverket berodde tiden som handläggningen av klagandens ansökan tog på den allmänna anhopningen av medborgarskapsansökningar, och det har inte kunnat konstateras några brister eller avvikelser i förfarandet i samband med det här enskilda ärendet som skulle ha påverkat handläggningstiden. Klaganden har vid alla tillfällen getts en uppskattning om handläggningstiden utifrån den information som har funnits vid respektive tidpunkt.

Migrationsverket konstaterar att det har omorganiserat sin verksamhet i enlighet med en processtyrningsmodell år 2024. Målet är att göra tillståndsbehandlingen mer effektiv och smidig och säkerställa att det finns tillräckliga resurser för att utveckla handläggningen av ansökningar, samt förkorta handläggningstiderna. Avveckling av anhopningen av medborgarskapsansökningar är en av tyngdpunkterna i Migrationsverkets resultatavtal och strategi för åren 2024–2025.

Bland de åtgärder som Migrationsverket har vidtagit för att snabba upp behandlingen av ansökningar är utveckling av en smidigare handläggningsprocess och användning av automatisering. Migrationsverkets medborgarskapsprocess har 1.4.2025 inlett ett projekt för avvecklande av anhopade ärenden, och för detta ändamål har medborgarskapsprocessen fått ytterligare resurser för viss tid. Därutöver har medborgarskapsprocessen under våren 2025 genomfört en reform av sitt korgsystem för att jämna ut styrningen av ansökningar till olika korgar, vilket förväntas förkorta handläggningstiderna för de ansökningar som väntar på behandling allra längst.

Bedömning

I lagen anges ingen maximibehandlingstid för medborgarskapsansökan. Behandlingstidernas ändamålsenlighet bedöms från fall till fall utifrån ärendets art och de individuella omständigheter som hänför sig till ärendet. Uppmärksamhet fästs bland annat vid ärendets omfattning, svårighetsgrad och antalet åtgärder som behandlingen förutsätter samt vid om det vid behandlingen av ärendet finns sådana skeden under vilka ärendet inte har framskridit.

Behandlingen av klagandens ansökan om medborgarskap tog 22 månader. Jag anser att behandlingstiden redan i princip är oskäligt lång för sökanden.

Enligt Migrationsverkets utredning hade klagandens ansökan stått i kö för behandling nästan hela tiden utan aktiva utredningsåtgärder. Fördröjningen i behandlingen av ärendet har allmänt berott på Migrationsverkets överbelastade arbetssituation. Behandlingen av klagandens ansökan har således fördröjts utan grund.

Jag har redan i mina beslut 28.5.2024 [OKV/945/10/2023](#) och 3.6.2024 [OKV/1399/10/2023](#) gett Migrationsverket anmärkningar med anledning av att behandlingen av medborgarskapsansökningar fördröjts utan grund och därefter i mina beslut 2.7.2024 [OKV/819/10/2024](#), 9.7.2024 [OKV/1159/10/2024](#), 1.11.2024 [OKV/1487/10/2024](#), 1.11.2024 [OKV/1839/10/2024](#) och 8.8.2025 [OKV/2211/10/2024](#) bedömt att behandlingen av medborgarskapsansökningar fördröjts utan grund vid Migrationsverket.

Biträdande justitiekanslern har redan tidigare i sitt beslut 2.4.2024 [OKV/2474/10/2023](#) om fördröjning av behandlingen av en medborgarskapsansökan fäst Migrationsverkets uppmärksamhet vid iakttagandet av bestämmelsen om behandling av ärenden utan dröjsmål. Han bad då Migrationsverket meddela hur behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar har utvecklats under de senaste åren, om behandlingstiderna har kunnat förkortas genom de åtgärder som Migrationsverket nämner i sin utredning i ärendet och vilka ytterligare åtgärder som eventuellt har planerats för att förkorta behandlingstiderna.

Biträdande justitiekanslern har utifrån Migrationsverkets utredning i sitt beslut 14.11.2024 [OKV/1941/80/2024](#) konstaterat som sin slutsats att behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar inte i sin helhet uppfyllde den behandling av ärendet som förutsätts i grundlagen och förvaltningslagen utan ogrundat dröjsmål. Enligt honom kunde behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar trots Migrationsverkets åtgärder ännu inte anses godtagbara med beaktande av de rättsverkningar som anknyter till medborgarskapet och ärendets betydelse för den som ansöker om medborgarskap. Biträdande justitiekanslern fortsatte att följa upp ärendet och bad Migrationsverket att senast 30.6.2025 meddela hur behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar har utvecklats samt om eventuella ytterligare åtgärder för att förkorta dem.

Biträdande justitiekanslern har utifrån Migrationsverkets utredning i sitt beslut 23.7.2025 [OKV/1500/80/2025](#) konstaterat att behandlingen av medborgarskapsansökningar vid Migrationsverket har förbättrats. Det pågår dock fortfarande betydande fördröjningar och mer omfattande utvecklingsbehov som gäller myndighetssamarbetet. Biträdande justitiekanslern har ännu bett Migrationsverket meddela senast 30.6.2026 hur behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar har utvecklats samt om eventuella nya åtgärder för att förkorta behandlingstiderna för medborgarskapsansökningar.

Myndigheten ska besvara förfrågningar om hur behandlingen framskrider. Migrationsverket har svarat på förfrågningar i ärendet och gett uppskattningar av behandlingstiden. Uppskattningarna av behandlingstiderna har ändrats, eftersom de alltid har getts enligt den aktuella situationen och det går inte att garantera att de är korrekta. Jag har inget att anmärka på Migrationsverkets förfarande till denna del.

Slutsatser och åtgärder

Behandlingen av klagandens medborgarskapsansökan vid Migrationsverket har på det sätt som jag bedömt ovan fördröjts utan grund och behandlingstiden har varit oskäligt lång för klaganden.

Med beaktande av de många påföljder som under senare tid redan har meddelats vid laglighetsövervakningen har jag inte anledning till andra åtgärder än att jag delger Migrationsverket min ovan framförda uppfattning om att behandlingen av klagandens medborgarskapsansökan har fördröjts.

Detta dokument har undertecknats elektroniskt.

Biträdande justitiekanslerns ställföreträdare	Petri Martikainen
---	-------------------

Referendarieråd	Elina Nyholm
-----------------	--------------